

PUSZTADOKTOR MAGAZIN

VI. évfolyam 3. szám a Madárkórház Alapítvány havilapja 2011. március

- Madártani érdekességek
- Az év madara 2011-ben a széncinege
 - Csutka
- Hortobágyi programajánló

Februári kirándulás a Madárparkban

Fotó: Havassy András

Az iskolai sítábor alatt úgy döntöttem, hogy elmegyek a Hortobágyi Madárkórházba, régen jártam már ott. Ahogy estefeled odaértem, lepakoltam és elindultam a kórház műtője felé. Égett a villany. Beléptem. Mindenki csodálkozva fogadott, javában folyt a munka. Jutka épp egy erdei fülesbag-

Fotó: Havassy András

lyot tartott a kezében, Doktor úr nézte a szárnyát, nincs-e eltörve, de semmilyen külső probléma nem volt látható rajta. Ez számára nagy gonddal járhat, az egyetlen dolog, ami miatt a látszólag ép bagoly bekerült, az, hogy

nem tudott lábra állni. Ez csak abban az esetben szokott lenni, ha egy autó elüti és eltörik a gerince, ilyenkor sérül a gerincvelő és lebénul a madár. Miután visszakerült a dobozba, Lucát, a törött lábú rétisast kellett ellátni. Nem egyszerű művelet és nem veszélytelen. Háromemberes munka, de az idő múlásával ezt a mindennapos cécót megszokja a madár. Amikor feltettük az asztalra és felbontottuk a kötését, el voltam szomorodva. Ha valaki látott már a természetben szabadon repülő vadászó, halászó rétisast, az a látvány leírhatatlan. Most itt van a műtőasztalon, naponta küzdünk azért, hogy lábra álljon, és azt tegye, amit vadon élő egészséges társai. Miután átkötöttük a lábát, visszamehetett a kórtermébe lábadozni. Másnap korán reggel kijöttem az önkéntes házból és furcsállva hallottam, hogy János már ott van a barakkoknál. Gondoltam, segítek neki. Hallom, hogy köhög, de sehol sem látom. Hamar rájöttem: a holló szedett rá, megtanulta őt utánozni, s ha unatkozik, ezt csinálja, engem meg simán csöbe húzott. Mivel Európa legnagyobb énekes madara és igen okos, neki ez semmiség. Ottlétem alatt meglátogatott a földrajz tanárom, akinek hobbija a fotózás. Körbevezettem a felújított Madárparkban, megkértem Tóth János solymászt, a Madárkórház dolgozóját, hogy hozza elő az uráli baglyot és a Harris ölyvet. Sok szép felvételt készített. Zárási időben szoktunk etetni mindenhol, s ahogy elhaladtam az első kórterem előtt, szokatlan dologra lettem figyelmes. Egy tojó vörös vércse húsdara-

bokat tépett az egyik dankasirálynak. Ez sosem fordul elő a természetben. Mindkét madár más élőhelyen él, s más táplálékot fogyaszt. Első látásra nagyon meglepő és elgondolkodtató. Hogy alakulhatott ki ez a különös kapcsolat? Arra már volt itt példa, hogy egy öreg feketeerigő a kórteremben minden kismadarat etetett és nevelgetett. Ez náluk ösztönszerű és valószínű, hogy ez történt a vércse és a sirály között is. Következő nap Doktor úr hozott egy egerészölyvet egy papírdobozban. Autó ütötte el, s friss volt a törése. Ha valaki sebesült, vagy furcsán viselkedő madarat talál, az könnyítse meg a munkánkat azzal, hogy jól zárható papírdobozban hozza el hozzánk. Ezek a balesetek általában nyílt csonttöréssel járnak, vagy sok esetben a füles bagolyhoz hasonló sérülést szenvednek. Gyors műtétet végeztünk el, ebben az esetben nagy esélye van a teljes felépülésre, mert hamar tudtunk segíteni rajta. Sajnos vége lett a sízületnek, és haza kellett jönnöm, de nyáron újra jövök, amint időm engedi. (A fotókon Tóth János a Harris ölyvvel, göngybagoly és fiatal héja látható.)

Ceszlai Zsombor

Fotó: Havassy András

A címlapon: Fehér gólya – *Ciconia ciconia* (Fotó: Konyhás István)

Madártani érdekességek

Fotó: Konyhás István

Lassan jön idén a tavasz és ezt a madaraink is jól jelzik. Még március elején sem enged a tél fagya, sok helyen hó fedi a tájat és a hideg miatt már egyre jobban fogytán van a magevő madarak tápláléka, főleg északon. Talán ennek is oka, hogy sok északi énekesmadár a „vendégünk” mostanában. A téli etetőket ellepik a tengelicek, és sáskák módjára tüntetik el a kihelyezett eleséget. A Duna mentén és a

Tiszántúlon még mindig találkozhatunk sárgacsőrű kenderikéssel (*Carduelis flavirostris*). Az Északi-középhegység és Budapest környéki sziklás részekben egy-két példány havasi szürkebegy (*Prunella collaris*) rendszeresen a távcső látómezejébe kerülhetett, főleg a zord téli napokon, de még akár egész márciusban is szemügyre vehetjük ezt a színpompás madarat, ahogy a maradék gyomnövények magvait szedegeti. A nálunk ritkán költő bajszos sármány (– a képen – *Emberiza cia*) néhány példánya osztozik a szürkebegyekkel a növények magvain. Az északi ludak is nálunk időznek, szinte az egész Alföldön továbbra is láthatjuk a fokozottan védett vörösnyakú lúd (*Branta ruficollis*) néhány példányát. A nagy lilik (*Anser albifrons*) csapatokban jó

távcsővel kiszúrhatjuk a sötétszürke, fekete színezetű apácaludat (*Branta leucopsis*). Igaz ritkaságokat is hozott március eleje a madármegfigyelésekben. Geszt térségében az Észak- és Közép-Amerikában Kanada déli részén is előforduló halcsontfarkú récét (*Oxyura jamaicensis*) figyelt meg Molnár Andrea és Vasas András. A Zala megyei Csömöndér térségében Gál Szabolcs angliai barázdabillegető (*Motacilla alba yarrelli*) egy példányát találta. Zalaszentmihály térségében a tőlünk északabbra, nyugatabbra lévő alhavasi erdők fenyeveseiben költő fenyőszajkó (*Nucifraga caryocatactes*) egy példányát észlelte Németh-Bóka Lajos, Tóth Attila, Tóth Tibor. (A madártani érdekességek összeállításában a www.birding.hu oldalt használtam, látogasson el ön is ide a legfrissebb madármegfigyelésekért.)

Konyhás István

Az év madara 2011 – a széncinke

A széncinege (*Parus major*) év madarává választása figyelmeztetésként is felfogható egyben – napjainkban még a hozzá hasonlóan meglehetősen gyakori, és jó alkalmazkodóképességű állatok is egyre fokozódó veszélyeknek és terhelésnek vannak kitéve. Leggyakoribb cinegefajunk, kertvárosi, települési környezetben is megtalálja életfeltételeit. Jellegzetes fekete fejteője, valamint a feketével szegett fehér arcfolttja. A szintén fekete torokfolttól begyén át a sárga hason keresztülhúzódó sáv a hím madaraknál a lábak közt enyhén kiszélesedik. A hát és a tarkó zöldes árnyalatú. A fiatal példányok esetében az arcfolttok színe még sárgásabb, a fekete részek pedig tompább, barnás színűek. Jellegzetes tavaszi hangja a „nyitnikék”, ám jóval gyakrabban használják egymás közti kommunikációjukban a pintyekéhez hasonló halk pittyegésből álló hangsorukat. Odúlakó faj, gyakran el is foglalja a számára kihelyezett fészekodúkat. Sajnos napjainkra egyre kevesebb természetes fészkelőhely áll rendelkezésükre, az erdőkből eltűntek az

odvas öreg fák, parkjainkból is kiirtják őket balesetvédelmi okokra hivatkozva. Megfelelő fészkelőhely híján a széncinke változatos megoldásokhoz képes folyamodni: postaládába, fémcsőbe, épületgépészeti dobozokba, lezárt szellőzőnyílások mögé rakja fészket. Amennyiben megtelepedését elő kívánjuk segíteni, a fészkelő nyílásának megválasztásával (kb. 30-32 mm) kedvezhetünk neki – a szűkebb bejárat megakadályozza a jóval agresszívabb verebeket abban, hogy elfoglalják a cinkének szánt odút. A számára kedvező években a széncinege 8-12 tojásból álló fészkekalját néha kétszer is sikeresen felneveli. A szülők felváltva hordják a rovarokat, pókokat örökké éhes fiókáiknak, néhány percenként fordulva egyet, ami rendkívül nagy mennyiségű táplálékallatot jelent, figyelembe véve viszonylag gyors anyagcseréjüket, és a magas tojásszámot. E tulajdonságuknál fogva régóta a kertészkedő

ember egyik legjobb barátjának tartják őket, s valóban, a biológiai védekezésnek rendkívül költséghatékony módja néhány fészkelő kihelyezése. Az őszi időszakról kezdve táplálkozásukban az ízeltlábúak mellett egyre nagyobb szerepet kapnak a gyommagvak és egyéb növényi táplálékok. Téli etetésükkel segíthetjük a csapatba verődött madarak áttelelését, ám a kihelyezett táplálék megválasztásánál gondosan kell eljárunk, s kalkulálni kell azzal is, hogy az egy helyre szoktatott madarainkat később már nem hagyhatjuk cserben. A téli etetést az olvadással párhuzamosan fokozatosan abba kell hagyni, hogy a cinkék is áttérhessenek természetes tavaszi táplálékaikra.

Bojtos Ferenc

Ezt a nevet egy parlagi sas viseli. 2010. július 6-án került a kórházba, itt hangsúlyozom, hogy a kórház fő célja a gyógyítás, nem a szelídítés, bár a történet ezt nem igazolja. Komoly sérülésekkel érkezett. (A begye kiszakadt, a combja eltört.) Viszonylag jó állapotban üldögélt a szállító dobozban, a vadság minden jele nélkül. Dr. Déri János doktor azonnal kezelésbe vette, megműtötte és a sebeit gondosan ellátta. Na! A bajok itt kezdődtek! Minden kezelést jól tűrt (RTG, altatás, műtét, kötözés, stb.), csak az elé tett apró húsdarabokat méregette bánatosan. Egyszerre sokat nem ehetett, hiszen a begye össze volt varrva, a kicsi húsdarabokkal viszont nem foglalkozott. Ennie kellett, így megpróbálkoztam kézből etetni őt. A csipesztől idegenkedett, de az ujjaim közül némi nézelődés után óvatosan elvette a falatokat. Napjában többször etettem, és pár alkalom után halkán ketyogva fogadott. Mire a begye meggyógyult, márt követelte az etetést (persze kézből) és érdeklődéssel figyelte, ahogy a csőrétől pár centire szedem szét a csibét, közben ketyogva sürgetett. Ha egészben adtam oda, akkor levette, meglengette és eldobta. Furcsa viselkedés ez egy kifejlett sastól, mivel egy kirepült fióka volt, csak a tarkóján díszelgett egy körömyi pihefolt. A java csak ezután jött. Ahogy a lába javult, már állva, a szárnyát lebegtetve várt és a jellegzetes kéregető hangján követelte az ennilót. Mikor odaértem hoz-

zá, átváltott halk „pakok-pakok”-ba. (Jó lenne tudni sasul.) Ezután kezdett repülgetni a kórteremben (övé volt a legnagyobb), ha bementem, élém repült és szárnyát lebegtetve köszöntött, hiába mondtam: - Csutka, az anyukád nem én vagyok!!! Mikor a hangom a folyosón meghallotta, kiabálva válaszolt a látogatók nagy örömeire. Szépen gyógyult Déri doktor gondos ápolásának köszönhetően. Szokása lett, hogy ajtónyitásra azonnal repülve jött és a feldobott csibét elkapta, azután várta a szokásos kézből etetést. Bekerült közben egy mérgezett parlagi sas is, és mivel az állapota javulást mutatott, nevelési célzattal (hátha megneveli) össze szerettük volna ten-

ni őket. Na, ez nem sikerült. Csutka szinte azonnal támadt. Mindent visszasa, majd az idő helyre teszi. Hívtunk egy szakértőt, Bagyura Jánost, akinek a véleménye egy igen hosszú, kétséges sikerű visszavádítás volt. A sas szelídítésére biztos magyarázatot ő sem tudott adni. A kapcsolatot minimálisra korlátoztuk (takarítás, etetés, vízcsepe), bár ez sem hozott áttörést. Mindennel játszott, leginkább a felmosó fejek bánták, hiszen jól lehetett rá vadászni. Vadászott mindenre, pihetoll, felmosó, fadarab, labda (ez volt a kedvence), na meg a cipőfűzőmre. Elkészült a kis röpdénk, néhány ölyv belakta, így eljött az idő a visszavádítás elkezdésére és az elektromosság megismerésére a későbbi bajok elkerülése érdekében. Amúgy is ez volt a szakértő véleménye, ha szabadba kerül, változni fog! Megkapta az élő zsákmányát is, hiszen a biztos zsákmányolás a szabadság fő feltétele. Ezzel nem is volt baj. Fogni fogott, aztán várta, hogy szedjem szét neki. Sokszor próbált a kezemre, hátamra, fejemre telepedni (néha sikerült is neki), de soha nem bántott. Bízunk abban, ha sokat repülhet egy új helyen, abba hagyja. Megtörtént a helycsere. A siker pedig elmaradt. Sokkal játékosabb, szelídebb lett. Az ölyvek ennek nem örültek, hiszen ha egy ismerős benézett, rögtön fogott magának egyet, felborította és indián módjára ugrált körülötte. Az

ölyv persze próbált védekezni, ilyenkor futás madarat menteni. Soha nem bántott egyet sem, csak játszott és bánatosan nézte, amikor levittük az ölyveket. Az összeszoktatás nem sikerült, hiába volt sok madár körülötte. Eljött a december és több hétre hazamentem, gondoltam itt az alkalom, hogy felejtse a kötődést. Januárban találkoztunk újra. Felejthetetlen volt! Mikor meglátott, az ülőfán oldalra dőlve kotyogva- szárny lebegtetve fogadott. Szinte vádolt, hogy hol voltál eddig?

Semmi sem változott, csak a röpte javult. Ha repült, süvített a levegő körülötte. Gyönyörű a levegőben. Talált magának egy magas ülőkét, ahonnan kilátott, ott szeretett ücsörögni. Ha meglátott a környéken, hangosan kiabálva követelte a játékot. Maradtak az etetési szokások is. A lerakott étel ott maradt, a kézből elvett csibét szépen megette, csak ott kellett lenni vele. Evés után persze játék, fogócskázás (ilyenkor én vagyok a nyúl, akit kerget), labdázás. Hogy rövidre fogjam,

mert nem cikket, de könyvet kellene írni erről a madárról, több egyeztetés és megbeszélés után az a döntés született, hogy a madár Góréra kerül. Itt lát más sasokat embertől elzárt körülmények között, talán visszatér a normális viselkedése, és elszokik az embertől. Ha ez sikerül, övé a szabadság, övé az élet! Jó tanulást, sok sikert Csutka!

Tóth János

(Fotók: Morvai Szabolcs)

Kommentár

A dolog azért nem ilyen egyszerű. Bagyura János, az MME ragadozómadár védelmi szakembere már készített fel imprintált, azaz kikelésétől fogva emberhez szokott, és magát az emberrel azonosító parlasi sást szabadon bocsátásra, ami meg is történt. Erről a Heliaca című szaklapbe is számol Demeter Iván cikkében. A sást több hónapos kitartó munkával és valójában nem kevés költséggel sikerült elvadítani az embertől, és érdeklődését saját fajtársai felé fordítani. De pár hónap túlélés után leverte az áram, és elpusztult. Nem tudtuk meg, hogy biztosan párba állt volna, pár év múltán ivaréretten kereste volna az ember társaságát, vagy sem, ha nem talál elég táplálékot, vagy bajba kerül.

A kilencvenes évek elején már szabadon engedett a Hortobágyi Nemzeti Park csempészektől kobzott, tizen-egynéhány fiatal, elvadított parlasi, de azok nem voltak ennyire felkészítve. Dudás Miklós, a HNP ragadozós szakembere elmondása szerint közülük négyről biztosan tudjuk, hogy nemsokára elpusztult, és ehhez legalább két esetben az embertől való távolságtartás hiányának is volt köze.

Sajnos a vadon kelt és természetes módon nevelkedett fiatal madarak

jelentős része, akár 80-90 %-a nem éri meg az ivarérettséget. Ez a ragadozókra, így a parlasi sasokra is vonatkozik. Horváth Márton, az MME szakembere szerint az elsőéves vad parlasi sasok mintegy 65 %-a elpusztul mérgezés, lelövés nélkül is.

Ha egy sas nem fél kellően az embertől, veszélyt jelenthet saját magára, de az emberre is. Ha éhes és odarepül egy emberhez táplálék reményében,

módszer szerint – normál élettevékenysége közben zavarja, fenyegeti, akkor más, kisebb ragadozókkal, vagy más madarakkal ellentétben ereje, és – csúcsragadozóként – felsőbbrendűsége tudatában „átfordulhat”, azaz az emberrel szemben ok nélkül is szándékosan támadólag léphet fel, ami tényleg veszélyes, akár életveszélyes is lehet. Ennek szirti sassal foglalkozó solymászok a tanúi.

az lehet, hogy támadásnak véli, és védekezésből kárt tehet benne, meg is ölheti, vagy rosszsziszteműen könnyen befoghatja, mint ahogy ez már többször előfordult. Ha a sást az elvadítás során az ember – máskor bevált

Adott egy önmagától szelíd természetű parlasi sas, anynyira szelíd, amennyire egy szándékosan szelídített, kézről nevelt, imprintált madár is ritkán, vagy talán sohasem lesz, viszont nem imprintált, tehát biztosan elvadítható. De semmivel nincs több esélye az életben maradásra a természetben, mint első éves vad társainak, azaz maximum 35 %. Sőt, sérülése miatt kihagyta azt a rendkívül fontos fél évet az önálló vadászat gyakorlására és a repülésben fontos izmainak megerősítésre, valamint a túlélésben való tapasztalatszerzésre, melyet kortársai a szabadban megéltek. Valamiért támadja fajtársát, zsákmánynak tekinti, mellyel fokozottan védett társaira és saját magára is veszélyt jelent.

A hortobágyi Madárkórház betegetit...
– folytatás a következő oldalon

embertől elzárt módon, egy irányban átlátható, hangszigetelt üveg mögött, vadon tartjuk, és gyógyulásuk után több héten át vadítjuk el, készítjük fel a szabad életre. Szelíd madarat a fentiek miatt nem engedünk szabadon. Kicsit szelídet sem, semmilyen. Egy gyakori egerészölyvet, vagy vetési varjút sem, most mégis meg kéne próbálni, pont egy fokozottan védett, veszélyeztetett faj problémás egyedével? Melyet nem lehetett embertől elszigetelten tartani, és teljesen szelíd?

Nagy kérdés, hogy érdemes-e kockáztatni a valószínű rosszat, vagy megtartani bemutatásra, mesterséges tenyésztésre, hiszen eddig soha nem sikerült fogságban parlagi sást házánkban szaporítani.

A döntést a Ragadozómadár Védelmi Tanács hozta arról, hogy megpróbáljuk tesztelni a sást embertől teljesen elzárva, csak fajtársai közelében tartva, a Hortobágyi Nemzeti Park Ragadozómadár-repatriáló Állomásán – a Góréss tanyán – a nem látogatható szaporító röpdékben, pár hétig embert teljesen kizárva úgy tartani Csutkát egyedül, hogy a mellette lévő röpdében lévő felnőtt parlagi sasok hangját hallja, és az elvetemedt deszkafal résein át akár láthassa is őket valamennyire. Ezután megpróbáljuk ellenőrzött körülmények között fajtársával összeengedni. Ez mind a sasokra, mind az esetlegesen szükséges beavatkozás során az emberekre is veszélyes lehet.

Közben meg kell tanítani vadászni, melyet ösztönösen tud, de gyakorlat teszi a mestert. Nehéz megítélni, hogy mikor vadászik elég jól. Szirti sassal vadászó solymász, Olajos Csaba véleménye szerint saját bevadászott madara, mely nagyon eredményesen engedhető nyúlra, őzre, rókára, a szabad természetben mégis éhen halna. Szabó László isaszegi solymász szerint másfél évig embertől elzárva, csak élő zsákmányon tartva lehetne megkísérelni az elvadítását.

Ezek a lehetőségek, de még kár elébe menni, első lépés a saját fajanak és más fajok közelségének eltérése. Folytatása következik!

Dr. Déri János, a Madárkórház állatorvosa

Kiállítottunk az Utazási Kiállításon

Fotó: dr. Déri János

A HUNGEXPO támogatásával immár sokadik éve, ismét helyet kapott a Madárkórház Alapítvány március elején az Utazási Kiállításon. Standunkon a Hortobágyi Madárpark turisztikai szolgáltatásain kívül a hagyományos és új hortobágyi látóvalókkal is megismertettük az érdeklődőket. A kiállítás négy napja alatt több ezren látogatták meg kiállítóhelyünket, és lehetőség volt

más turisztikai partnerekkel is kapcsolatba kerülni. Szükség van erre, mert fő célunk, a természet és a madarak védelme, és a sérüléseik megelőzése nemcsak a kórház gyógyító tevékenységével, hanem a természetben lévő, főleg emberi eredetű veszélyforrások megismertetésével, a sérülések megelőzése érdekében a szemléletformálással válik teljessé és igazán hatékonyá. Ezt a turisztiká-

val összekötve nem csak a szakmailag érdeklődő célközönség, hanem a szélesebb látogató tömegek számára is érdekes, tartalmas és szórakoztató módon tudjuk eljuttatni. A turisztikai tevékenység bevételét is jelent, mely az alapítvány működésének fenntartásához is hozzájárul. A hortobágyi Madárkórház működésének költségeit jelentős részben a Madárpark belépőjegyeiből, valamint ezen keresztül a munkánkat megismerő látogatók adományaiból és 1 %-os felajánlásaiból finanszírozzuk. A megújult Madárpark ez évben szorosabb együttműködést kíván folytatni a helyi turisztikai szereplőkkel, így elsősorban a Hortobágyi Nemzeti Parkkal, a Hortobágyi Nonprofit Kft.-vel, a Hortobágyi Halgazdaság Zrt.-vel, és Hortobágyi Önkormányzatával. Március 17-20-a között ismét találkozunk a HUNGEXPO-n a Fegyver-Horgász-Vadász Kiállításon, ahol standunkon szeretettel várjuk az érdeklődőket, és ahol a színpadon előadást is tartunk a terepi madármentésről. (A képen a Madárkórház dolgozóit láthatók az Utazási Kiállításon standjuk előtt.)

Hortobágyi programajánlat

Félnapos programok:

1. Madárpark – Hortobágyi Nemzeti Park Látogató Központ kiállítása – Pásztormúzeum – Kilenclyükű-híd és a Hortobágy folyó – Körszín – Madárpark (1600 Ft/fő, gyermekeknek: 1000 Ft/fő)
 2. Madárpark – Hortobágyi Nemzeti Park Látogató Központ kiállítása – Pásztormúzeum – Pusztai Állatpark (őshonos magyar állatfajták) – Madárpark (1700 Ft/fő)
 3. Madárpark – Öreg-tavi tanösvény egy szakaszának bejárása (a halastavak növény és madárvilága) – Madárpark (1500 Ft/fő gyermekeknek: 700 Ft/fő)
 4. Madárpark – a Hortobágy-folyó élővilága (csoportos csónak-kirándulás a vadregényes folyón) – Kilenclyükű-híd és környéke (1600 Ft/fő gyermekeknek: 900 Ft/fő)
 5. Madárpark – Hortobágyi Vadaspark megtekintése Malomházán a Nemzeti Park kocsis szerelvényével (1600 Ft/fő, gyermekeknek: 900 Ft/fő)
- (A félnapos programokhoz igényelhető szakvezetés ára +8000 Ft/csoport)

1 napos programok:

1. Madárpark – Hortobágyi Nemzeti Park Látogató Központ kiállítása – Körszín (fotó és alkalmi kiállítások) – Pásztormúzeum – Pusztai Állatpark (őshonos magyar állatfajták) – Hortobágyi Vadaspark megtekintése Malomházán a Nemzeti Park kocsis szerelvényével – Madárpark (3200 Ft/fő, gyermekeknek: 1800 Ft/fő)
 2. Madárpark – Hortobágyi Nemzeti Park Látogató Központ kiállítása – Körszín – Pásztormúzeum – Máta ménes megtekintése lovasfogattal (őshonos magyar állatfajták és a pásztorkodás bemutatása) – Madárpark (4200 Ft/fő gyermekeknek: 2400 Ft/fő)
 3. Madárpark – Hortobágyi Nemzeti Park Látogató Központ – Öreg-tavi Tanösvény
- 3/a: gyalog: 5 és 12 km-es túra választható (1500 Ft/fő, gyermekeknek: 900 Ft/fő)
3/b: kisvasúttal: (2300 Ft/fő, gyermekeknek: 1400 Ft/fő)
- (Az 1 napos programokhoz igényelhető szakvezetés ára +16000 Ft/csoport)

Kirándulások a Madárkórházzal:

1. Madárles: A Pusztai élővilágának megismerése, a legjellemzőbb madárfajok megfigyelése terepjárával és szakvezetéssel. Túrák indulása előzetes egyeztetés alapján. (3600 Ft/fő, gyermekeknek 2500 Ft/fő)
2. Csillagos égbolt éjszakai túra (8000 Ft/csoport)

Megjegyzés: A fent felsorolt programok rugalmasak, igény szerint csoportra szabva kombinálhatók!

Szálláshely ajánlatunk:

- **Madárfészek** (szálláslehetőség csoportoknak a Madárparkban) • 30 férőhely
 - 1500 Ft/fő/éj, (egyéni: 3500 Ft/Fő/éj)
 - **Fecskeház Mátán** • 36 férőhellyel • 3500 Ft/fő/éj
 - **Hortobágyi Fogadó** • 24 férőhely • 4000 Ft/fő/éj
- **Pásztortanya Vendégfogadó a 33-as út mentén** • 10 férőhely • 4000 Ft/fő/éj
- **Club Hotel Hortobágy Mátá** • 300 férőhely • csoportok esetén 4500 Ft-tól
aznapi Madárpark belépőjeggel a hotel éttermében 10% kedvezmény!

Elérhetőségek és bővebb információ:

Madárkórház Alapítvány: + 36 (52) 369-181
Dr. Déri János: +36 (30) 9435-494 • pusztadoktor@t-online.hu
Déri Balázs: +36 (30) 686-8635 • pusztadoktor@gmail.com
Konyhás István: +36 (30) 621-2160 • konyhasistvan@terepszemle.hu

Madarakat gyógyítunk!

1 %

Szárnyakat ad a madaraknak!

Madárkórház Alapítvány
Adószám: 18557899-1-09
www.madarkorhaz.hu

Fotózás Finnország mocsaraiban

a Phototours ajánlata

Utazzon velünk Finnországba,
és a készítsen Ön is a darvakról
lélegzetelállító felvételeket!

A fotóstúrák ideje:
2011. április 15-augusztus 25.

Részletek: www.phototours.hu

Partnerünk: utazom.com

Phototours – túrák a természet és a fotózás szerelmeseinek
www.phototours.hu • mail@phototours.hu • Tel.: + 36 30 621 2160

Hol találkozhatnak legközelebb velünk?

2011. március 17-20
között Budapesten a
FEHOVA-n, a fegyver, horgász,
vadász kiállítás és expón

ugyanekkor Baján, a
Környezet-és Természetvédő
Szervezetek XXI. Országos
Találkozóján

és egész évben
a hortobágyi
Madárparkban

(4071 Hortobágy,
Petőfi tér 6.)

www.madarpark.hu

Olvasói leveleket, érdeklődéseket a következő címekre várunk: pusztadoktor@t-online.hu • 4071 Hortobágy, Petőfi tér 6.
Állatorvosi, állatgyógyászati területen felmerülő kérdéseiket a fenti címekre várjuk! Megjelenik 12 000 példányban.
Hirdetésfeladás, sérült madár bejelentése: pusztadoktor@t-online.hu • Tel: (30) 9435-494; (52) 369-181.
Szerkesztők: Dr. Déri János, Konyhás István, Veres Hajnalka • Tördelés: TerepSzemle Stúdió (Veres Hajnalka) • ISSN 1788-456X
Megtalálható országsszerte állatorvosi rendelőkben, állatkertekben, kisállatkereskedésekben, állati áruházakban, megyei könyvtárakban.